

Sygn. akt III USK 438/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania A. D. działającej w imieniu małoletniej W. D.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.
z udziałem N. W.
o rentę rodzinną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 22
czerwca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
(...)
z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się 240
zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Organ rentowy po rozpoznaniu wniosku o przyznanie prawa do renty rodzinnej, decyzją z dnia 20 kwietnia 2018 r. odmówił przyznania świadczenia, uzasadniając to faktem, iż zmarły R. W. nie miał ustalonego prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy i nie spełniał przesłanek do uzyskania jednego z tych świadczeń. W sprawie organ rentowy przyjął, że w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy (dniem zgonu), to jest w okresie od

2006 r. do 2016 r. R. W. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 4 lat, 7 miesięcy i 19 dni - zamiast wymaganych 5 lat.

Wyrokiem z dnia 23 października 2019 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie wnioskodawczyni. Sąd na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego uznał, iż w przedmiotowej sprawie nie zostały spełnione warunki do przyznania prawa do renty rodzinnej dla W. D. , albowiem nie zostało wykazane, iż zmarły R. W. legitymował się wymaganym stażem ubezpieczeniowym uprawniającym go do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w myśl art. 57 i art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 30 września 2020 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G., w ten sposób, że przyznał małoletniej W. D. prawo do renty rodzinnej po zmarłym ojcu R. W. od dnia 1 października 2016 r. Przyjął, że istotne jest, z punktu widzenia przepisów wspólnotowych, to jest rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz UE L 166 z 30.04.2004 r. ze zm.) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009r z 16.09.2009 r. (Dz.Urz. UE L 284 z 30.10.2009 ze zm.) w sprawie wykonania rozporządzenia 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, że prócz okresów zatrudnienia w Polsce zmarły był zatrudniony w Wielkiej Brytanii. Pomijając pokrywające się okresy zatrudnienia R. W. - ponieważ staż pracy liczony jest w sposób jaki wynika z kalendarza a nie w sposób jaki wynika z dodania poszczególnych okresów do siebie i wyliczenia łącznej sumy okresów składkowych i nieskładkowych – przyjął, że w ogólnym rozrachunku dają one łącznie okres ponad 5 lat w okresie 10 lat przed powstaniem niezdolności do pracy.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 6, art. 45 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

oraz art. 57 ust. 1, art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2, art. 65 ust. 1, art. 67 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Skarżący organ rentowy w oparciu o art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na fakt, iż „stosowanie wskazanych przepisów budzi wątpliwości zarówno przed organami stosującymi, jak i w orzecznictwie sądów, z czego wynika potrzeba rozstrzygnięcia wątpliwości w zakresie wykładni tychże przepisów”. Zdaniem skarżącego skarga jest oczywiście zasadną, zważywszy na jawną sprzeczność zaskarżonego rozstrzygnięcia z obowiązującym porządkiem prawnym, a także mając na względzie wymierne skutki ekonomiczne zaskarżonego orzeczenia. W uzasadnieniu wniosku skarżący wskazał jedynie na przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, pominięta została natomiast okoliczność z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Argumentacja skarżącego ograniczyła się do przywołania postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt II CSK 787/16, LEX nr 2310108, w myśl którego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, kiedy naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo

procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001 nr 3, poz. 52; z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001 nr 10, poz. 156). W przyczynie kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie chodzi o wskazanie naruszenia prawa przez sąd *meriti*, choćby oczywistego, co dotyczy zwłaszcza uchybień w sferze prawa procesowego, lecz o to, aby wykazane uchybienia sądu skutkowały wydaniem oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 28 lutego 2012 r., I PK 157/11, LEX nr 1215115). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wskazał jakichkolwiek argumentów prawnych, świadczących o tym, dlaczego zarzucane uchybienia mają jego zdaniem kwalifikowany charakter. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że w wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 36/18, LEX nr 2508116; z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” winien znaleźć się w uzasadnieniu wniosku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 127/17, LEX nr 2496323). O tym, że skarga jest oczywiście

uzasadniona, nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., II UK 277/17, LEX nr 2490632). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został wykorzystany dorobek orzecznictwa i doktryny w zakresie warunków prawnych, jakie muszą zostać spełnione, aby można stwierdzić spełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przepisu tego nie wystarczy tylko powołać, lecz trzeba mieć na uwadze, że dąży się do wzruszenia prawomocnego orzeczenia sądowego przez zastosowanie nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.